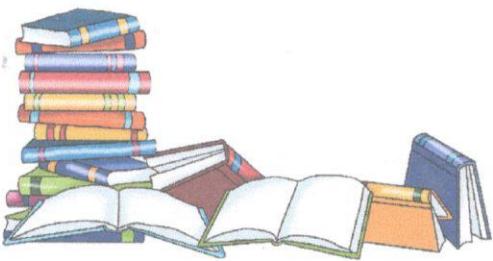

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„ХРИСТО БОТЕВ“
Бр. 411/24
22.10.2024 год.
БОСИЛЕГРАД

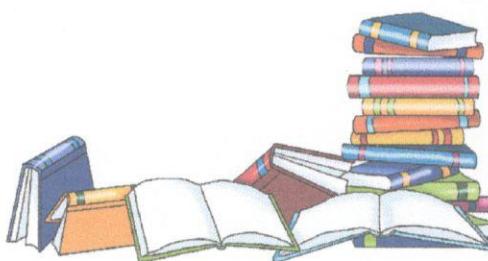

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ЗА 2025. ГОДИНУ

НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ХРИСТО БОТЕВ“
БОСИЛЕГРАД

У Босилеграду, 2024. године

Број: 411/24

Датум: 22.10.2024. год.

Босилеград

Директор: Горан Миланов

Е-майл: biblioteka@bosilegrad.rs

<https://biblioteka.bosilegrad.rs/>

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ БОСИЛЕГРАД СА ФИНАНСИЈСКИМ ПЛАНОМ ЗА 2025. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

ИСТОРИЈАТ УСТАНОВЕ
ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ
ВИЗИЈА И МИСИЈА БИБЛИОТЕКЕ
ЦИЉЕВИ БИБЛИОТЕКЕ

ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

НАБАВКА БИБЛИОТЕЧЕ ГРАЂЕ
ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ
ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ЗАВИЧАЈНЕ ГРАЂЕ
КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКИХ УСЛУГА
ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ЧИТАЛАЦА
КУЛТУРНО – ПРОСВЕТНА ДЕЛАТНОСТ
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ
СТАРА И РЕТКА КЊИГА И ЗАВИЧАЈНА ГРАЂА
ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ
ПРОШIREЊЕ ПРОГРАМА И ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА

ОПШТИ, ПРАВНИ, АДМИНИСТРАТИВНИ ПОСЛОВИ И ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ

САРАДЊА СА ДРУГИМ БИБЛИОТЕКАМА И УСТАНОВАМА

ПРОЈЕКТНА ДЕЛАТНОСТ

УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

ПРОСТОР
ОПРЕМА
КАДАР

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

РАД УПРАВНОГ И НАДЗОРНОГ ОДБОРА

ЗАКЉУЧАК

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Народна библиотека „Христо Ботев“ у Босилеграду (у даљем тексту: Библиотека) обављаје своју делатност у складу са Законом о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16, 30/16 – исправка, 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), Законом о библиотечко-информационој делатности („Службени гласник РС“ бр. 52/11 и 78/21), Статутом Библиотеке, поштујући све правилнике које регулишу рад Библиотеке, а проистекли су од Закона и у складу са својим кадровским и финансијским могућностима.

ИСТОРИЈАТ УСТАНОВЕ

Заједно са културним и просветним развојем у босилеградском Крајишту почетком прошлог века, јавила се потреба и за развојем читалишта, као самосталне културно-просветне организације. Читалиште „Братство“ отворено је у Босилеграду 1911. године, а његов оснивач је био Евтим Сарчацијев. У склопу овог читалишта радила је и библиотека у којој су организоване књижевне вечери у циљу представљања литерарних дела и промовисања политичког пропагандног материјала. Затварањем читалишта 1920. године, на територији босилеградског краја, библиотечку делатност преузимају основне школе. У њима су се налазиле једине библиотеке све до формирања градске библиотеке 1966. године. Изузетак представља једна књижара која се осим продајом уџбеника бавила и изнајмљивањем књига. Ова књижара је до 1945. године била у приватном власништву, а затим је национализована. Године 1966. је формирана Библиотека Културно-просветне заједнице, смештена у приватној кући. У фонду ове библиотеке налазило се само 1.222 књига. Следеће године, библиотека је премештена у монтажној бараки, где ради осам година. Током 1974. године у Босилеграду почиње изградња данашње зграде Дома културе, у којој је од наредне године смештена и градска библиотека као део Центра културе. Библиотеки је тада за смештај фонда и читаоницу додељен простор површине 120 m² површине. Од 1997. године Библиотека је постала самостална установа. Припада типу јавних библиотека, па је тако својим деловањем усмерена ка општем образовању, информисању и задовољавању културних потреба грађана, као и очувању културних вредности општине Босилеград. Библиотека данас има пет огранака у већим месним заједницама Горња Љубата, Доња Љубата, Горња Лисина, Бистар, а половином 2013. године отворен је огранак у Рајчиловцима. Народна библиотека „Христо Ботев“ данас се налази у улици Георги Димитрова 54А у згради Дома културе.

ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ

Библиотека је јавна Установа, чија основна делатност је прикупљање, обрада, заштита, чување и обезбеђивање приступа библиотечко-информационој грађи, књига, мапа, часописа, филмова, плоча, трака, уметничких дела, итд односно издавање на коришћење библиотечке грађе и извора, документационе и информационе активности библиотеке и

читаоница, који пружају услуге за опште и посебне кориснике, као што су студенти, научници, службеници, научници, наставно особље и чланови, организовање збирки, без обзира да ли су специјализоване или не, израда каталога, позајмљивање или чување књига, карата, часописа, филмова, плоча, трака, уметничких дела и друго, као и пружање свих облика библиотечко-информационих услуга на лицу места и на даљину.

Поред основне делатности Библиотека је центар културе и информациони центар локалне заједнице, који испуњава разне потребе грађана у савременом друштву. Поштовањем људских права, омогућује да све врсте знања и информација буду одмах на располагању свим грађанима и корисницима, пружа место за истраживачки рад, подршку учењу, креативном испољавању и сусретању људи. Прикупља, чува и даје на коришћење грађу о прошлости заједнице и појединца локалне средине. Помоћу модерне информативне и комуникационе технологије развијеног друштва 21. века пружа слободан приступ информацијама света, пружа право на доживотно учење, право на сопствену културу и партиципацију у култури других.

ВИЗИЈА И МИСИЈА БИБЛИОТЕКЕ

Библиотека у Босилеграду је Центар свих дешавања, место за груписање свих културно-образовних активности у нашој општини. Са девизом: „потребе наших корисника су на првом месту“! Сви су чули и знају шта је енциклопедија. Управо реч библиотека асоцира на тај појам, на место у коме можете пронаћи све оно што вас интересује – подаци који су похрањени у архивима, музејима, галеријама, научне књиге, часописи, далеки крајеви, народи, аудио-визуелни и локално-завичајни садржаји. Помоћу савремене техно-логије и интернета пре свега, сва знања која су доступна стављамо на располагање нашим суграђанима – нашој деци. То можемо учити једино кроз организацију тих знања и уређење збирки, јер савремена библиотека мора бити много више од интернета, баш као што и хрпа књига на поду није традиционална библиотека. Библиотека више не сме бити само књигохранилиште, већ важна, динамична и инфраструктурна институција информатичке епохе.

Мисија Народне библиотеке „Христо Ботев“ садржана је у Манифесту УНЕСКО-а за јавне библиотеке, где је јавна библиотека сагледана као „локална капија знања која пружа основне услове за учење током читавог живота, самостално доношење одлука и културни напредак појединача и друштвених група... Јавна библиотека је локални центар информација који омогућава да све врсте знања и информација буду одмах на располагању кориснику... Услуге јавне библиотеке почивају на начелу равноправности приступа за све, без обзира на старосно доба, расу, пол, веру, националност, језик или друштвени положај...“.

Поштујући ова начела, Народна библиотека „Христо Ботев“ настоји да стално унапређује своју улогу посредника између књиге и информација и корисника кроз побољшање услова за рад, омогућавање приступа електронским изворима у библиотеци и ван ње у

циљу перманентног образовања, кроз промовисање културе читања од најмлађег узраста, уз неговање завичајности и њених највећих уметничких вредности, између осталог и кроз издања Библиотеке. Народна библиотека „Христо Ботев“ стално унапређује своје услуге, а све то у интересу својих корисника. Усмереност на кориснике и задовољење њихових потреба кроз стално проширивање и богаћење услуга остаје суштина библиотечког посла.

ЦИЉЕВИ БИБЛИОТЕКЕ

Основни циљеви:

- Осавремењивање и подизање квантитета и квалитета услуга;
- Популаризација Библиотеке и већа препознатљивост институције у јавности;
- Унапређивање свести о вредности читања и подстицање писмености на традиционалним и новим медијима;
- Развијање и подстицање доживотног учења деце, младих и одраслих;
- Едукација и подстицање коришћења савремене информационо-комуникационе технологије.

Посебни циљеви:

- Библиотека као Центар за дигитализацију и низом нових е-услуга;
- Библиотека као место које постаје информационо, образовно, културно и комуникационо средиште;
- Увећавање и квалитетно обогаћивање збирке библиотечко-информационе грађе и извора;
- Заједничко коришћење ресурса и подстицање стручног рада на координираној набавци;
- Континуирано повећање износа средстава који оснивач издава за набавку библиотечко-информационе грађе и извора;
- Увећање износа сопствених прихода путем ефикаснијег коришћења;
- Омасовљавање читалачке публике;
- Интезивирање послова на дигитализацији Завичајне збирке;
- Континуирано стручно усавршавање људских ресурса;
- Повезивање и изградња пријатељских и партнерских односа са сличним установама и организацијама;
- Стална присутност у свим сферама културног живота насеља.

ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

НАБАВКА БИБЛИОТЕЧЕ ГРАЂЕ

Библиотека, као установа од посебног друштвеног интереса, према потребама, стандардима и могућностима у 2025. години планира набавку књига:

- средствима из буџета Општине Босилеград
- сопственим средствима
- редовним откупом Министарства културе
- на други начин (поклон грађана, спонзора, донација).

Библиотекар који врши избор мора познавати издавачку делатност и начин на који функционише тржиште књига, познавати процес стварања, дистрибуције. Свесни да буџет не може да држи корак са порастом издавачке производње и потребама библиотеке, покушајемо да превазиђемо постојеће проблеме, активном сарадњом са представницима локалне самоуправе. Откупом МКРС и поклонима не можемо у потпуности да утичемо на избор библиотечке грађе, ту могућност нам једино оставља куповина. Приликом набавке нових књига водиће се рачуна о захтевима корисника библиотечких услуга или о потребама библиотеке да има публикације из најразличитијих области људског знања.

Библиотека планира да формира фонд периодике, јер за сада периодична издања се налазе у фонду монографских публикација. Наставиће се са чувањем примерака новина издавача „Ново Братство“, по Закону о обавезному примерку, који је једини писани медији на бугарском језику и једини који се односи на простор, на коме наша Библиотека врши своју делатност. На основу захтева корисника библиотечких услуга и у складу са финансијским могућностима, Библиотека ће се претплатити на одређене стручне часописе.

ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Имајући у виду да обрада библиотечке грађе представља један од основних сегмената библиотечког пословања и да она за то нема посебно одељење, Библиотека ће настојати да све приновљене књиге у планској години буду уписане у књигу инвентара, да буду стручно обрађене и распоређене по УДК систему.

Библиотека поседује локалну базу података и користи програмски језик Библио, која није доступна преко интернета. Током 2025. године Библиотека че се потрудити да постане члан националног библиотечко-информационог система COBISS.SR, како би била повезана са узајамном библиографско-каталошком базом података. Овај систем омогућиће нашим корисницима да претражују базу података наше библиотеке.

Све приновљене публикације у 2025. годину биће ажурно инвентарисане и уписане у локалној бази података. Примењиваће се централизована обрада књига за све огранке Библиотеке, сходно законским одредбама које регулишу ову материју.

Библиотека ће и даље водити инвентарну књигу публикација која садржи основне податке о књизи: наслов, име аутора, датум пријема, начин набавке, број књига и у ком огранку се усмерава књига. Обрада се врши у централној Библиотеци, односно у библиотечким огранцима. Сваки огранак водиће за себе књигу инвентара.

У 2025. години ћемо настојити формирање електронског каталога, како би проблем недостатка одговарајућих каталога (предметни или стручни) био превазиђен.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ЗАВИЧАЈНЕ ГРАЂЕ

У складу са потребама савременог корисника, савременог начина писања, општим трендовима у библиотекарству и препорукама ИФЛЕ, Библиотека је почела акценат да ставља на развој информационо-комуникационе структуре, како хардверске тако софтверске.

Библиотека ће конкурисати на конкурсима министарства за набавку неопходне опреме за дигитализацију и презентацију Завичајне збирке. Реализацијом досадашњих пројектата, у сарадњи са Установом Центар културе „Босилеград“, Библиотека има богат дигитални репозиторијум, који садржи више од 100 наслова из Завичајне збирке, 220 бројева часописа „Мост“. Новине „Братство“ од 1959. до 2012. године. У садашњој фази, дигитални фонд доступан је једино оффлајн у Библиотеци у склопу Дигиталне читаонице. Решавањем ауторских права над појединим насловима и набавком неопходног сервера, квалитетног интернета, Библиотека планира да у току 2025. године, пусти Дигиталну библиотеку на интернету, а да у исто време настави са дигитализацијом Завичајне збирке и осталих наслова у зависности од постављених критеријума за дигитализацију и то у сарадњи са Установом Центар културе „Босилеград“, која има већ формирани Центар за дигитализацију.

На овај начин, презентовањем у оквиру дигиталне библиотеке, културна баштина локалне средине биће прилагођена савременим интернет комуникацијама и постаће све доступнија свим читаоцима и грађанима општине Босилеград и шире.

У тој сврси, Библиотека је током 2024. године пустила нови веб сайт <https://biblioteka.bosilegrad.rs/>, где ће се налазити и линкови за дигиталне збирке, које ће садржати материјале са подручја општине Босилеград, који су од културног и историјског значaja.

КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКИХ УСЛУГА

Позајмљивање и коришћење библиотечке грађе и извора реализује се у централној Библиотеци и огранцима. За коришћење библиотечких фондова у Библиотеци постоје места за читање, где се могу користити стручне књиге и приручници који нису предвиђени за

позајмицу ван Библиотеке. Библиотека је корисницима омогућила услугу коришћења Интернет и Дигиталне читаонице смештене у централној Библиотеци. Пружање информације о фондовима Библиотеке, проверу и проналажење библиографских података корисницима пружа особље претрагом електронског каталога Библиотеке на једном рачунару. На основу остварења у 2024. години процењује се да ће Народна библиотека у 2025. години имати око 400 чланова. Структура чланства је врло хетерогена, почев од деце предшколског узраста, ученика основних и средњих школа, студената, службеника, пензионера и осталих професија.

Иако је приметно знатно годишње повећање код уписа читалаца и код прочитаних књига, ипак је проценат обухваћености становништва општине и обрта књижног фонда испод утврђених стандарда. Веома је важно напоменути да је број корисника библиотеке у општини Босилеград ипак само статистички податак који говори о броју уписаних чланова, а да је стварни број корисника већи, јер се једном чланском картом користи више корисника, рецимо чланови породице, студенти, ученици и друге особе које повезују односи близкости, што се да видети по броју издатих и прочитаних књига.

Библиотека ће настојати да удовољи читалачким потребама свих структура, као и активним радом побољшати квалитете рада и допринети унапређењу делатности. Чланством у Библиотеци стиче се право на коришћење, пружање помоћи и информација о целокупној библиотечкој грађи. Чланарина се плаћа месечно. Бесплатну чланарину имају деца предшколског узраста и прваци, деца из социјално угрожених породица, треће дете, запослени у Библиотеци и чланови њихових породица, завичајни песници и писци. Планира се да на читање буде издато више од 2000 књига на српском и бугарском језику у централној Библиотеци, а у истуреним одељењима планира се да буде издато више од 100 јединица.

Међубиблиотечка позајмица у планској години одвијаће се у складу са захтевима и потребама корисника библиотечких услуга и библиотечка сарадња ће се остваривати са народним библиотекама у општинама Пчињског округа, Матичном библиотеком у Врању и Народном библиотеком Србије.

Корисницима библиотеке ће се у планској години пружити неколико хиљада информација из библиотечког материјала и у том циљу водиће се статистика приновљених наслова, обавештаваће се корисници о новоприселим књигама путем сајта и страница Библиотеке на друштвеним мрежама.

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ЧИТАЛАЦА

Квалитетна политика набавке библиотечке грађе (књига, сликовница, серијских публикација, некњижне грађе) и ефикасна обрада и класификација, осавремењивање фонда и програма, као и прилагођавање дигиталној технологији, обезбедило би боље место Библиотеке у преносу информација, а самим тим и повећање броја чланова. Осим ових претпоставки, томе ће допринети и високо квалитетан програм едукативно-васпитног садржаја.

Велики удео у повећању броја чланова, нарочито млађе популације, имаће коришћење корисничких рачунара. Рачунари ће бити као и до сада на услуги како за учење и стицање нових знања, тако и за прибављање било које информације доступне преко интернета.

У току наредне године повећање броја корисника очекује се у библиотечким ограницима, пошто су поново почела са радом после дуже паузе. Циљ Библиотеке је да упише нешто више од 400 чланова. Развијајући основну делатност и кроз континуирани рад у програмској активности, као и константно праћење потреба и захтева корисника, претпостављамо да ћемо овај план и испунити. У том циљу, на сајту Библиотеке постављен је онлајн упис жеља корисника уз образложение, коју грађу би требало Библиотека да набави, чиме настојимо да током 2025. године формирајмо каталог дезидерата, макар и у примитивној форми.

Ради повећања броја корисника, чланови библиотеке приликом обновљања уписа, а остали грађани приликом уписа у библиотеку стичу право на бесплатно коришћење дигиталне и интернет читаонице Библиотеке, коришћење дигиталних фондова наше и других Библиотека у региону и суседним државама уз помоћ особља Библиотеке.

КУЛТУРНО – ПРОСВЕТНА ДЕЛАТНОСТ

Ово је веома важан сегмент рада и деловања наше установе. Популарисањем књиге, читања и писања, организовањем књижевних вечери, изложби, трибина и других активности врши се културно-просветна делатност.

Књизи, као најважнијем средству ширења културе биће посвећена посебна пажња у планској години, при чему ће библиотека зависно од својих материјалних и кадровских могућности, редовно набављати нову библиотечку грађу, стручно је обрађивати, давати на коришћење и подстицати појединце да је што више и кавлитетније искористе. Културно-просветна делатност библиотеке у планској години одвијаће се кроз књижевне вечери, промоције нових књига, сусрети са књижевницима, изложбе књига, изложбе литеалних радова, радионице креативног писања, као и кроз вођење посебних програмских акција, „Смотра рецитатора Србије“, прикупљање старе и ретке књиге, завичајне грађе и друге облике рада да би подстакла шире интересовање за књигу.

У 2025. години планирамо посету Међународном Сајму књига у Нишу на којем ћемо набавити нова и актуелна издања и на тај начин ћемо обогатити књижни фонд библиотеке.

У планској години промовисаћемо, најмање квартално, наслове нових књижњвних издања, одржаће се књижевне вечери, анимираће се такмичари да учествују у квизовима знања о завичају и организоваће се Општинска смотра рецитатора.

Приликом спровођења планираних програмских акција водиће се рачуна да неки од њих истовремено представљају и обележавање одређених јубилеја од значаја за књижевност и културу.

Велики део активности библиотеке, и у 2025. години, биће усмерен на рад са децом, сагледавајући њихове потребе и интересовања. Спремни смо да понудимо забавно, креатив-

но, иновативно и стимулативно окружење за, ваншколске активности и разоноду. Циљ библиотеке је пре свега унапређивање читања, а затим кроз разне програме, ствара услове да постане центар неформалног образовања.

Календар редовних манифестација за децу у 2025. години обухвата обележавање Светског дана дечје књиге, Дан словенске писмености и културе, Међународног дана детета, Дечју недељу, Дан народних просветитеља.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Библиотека ће у планској години настојати да евидентира све потенцијалне књижевне ствараоце са подручја општине и стимулише њихово стваралаштво у књижевним часописима или издавању првих књига. Библиотека има добро искуство у издавачкој делатности. До сада има издатих десетак наслова. У 2025. години у плану је издавање најмање 3 публикације младих аутора и најмање 3 завичајних писаца и песника. Издавачка делатност зависи од финансијских могућности оснивача, Националног савета бугарске националне мањине, као и од успешности пројекта, којима ће Библиотека конкурисати.

СТАРА И РЕТКА КЊИГА И ЗАВИЧАЈНА ГРАЂА

Законом о културним добрима су прецизно одређени структура фонда старе и ретке књиге и услови за његово чување и коришћење. У складу са њим Библиотека ће у планској години водити политику попуне те збирке, али ће то у многоме зависити од понуде приватних лица и способности антикваријата да обезбеде атрактивне наслове. Библиотека располаже приличним бројем примерака завичајне грађе које се односи на њено подручје и у сталним је контактима са одговарајућим институцијама и појединцима ради њеног богаћења. Али за ове послове потребна је опрема у виду добрих скенера и компјутерске опреме. Ти послови се могу наставити само по пројектима, те планирамо да наставимо сарадњу са Центром културе и да конкуришемо код Министарства културе за наставак ових послова.

Завичајна збирка је изузетно важна за очување идентитета локалне заједнице, за очување идентитета општине Босилеград. Циљ ове активности је подржавање етничке, културне, језичке и верске различитости и културног идентитета. Планирамо да запослени радници, посете околне библиотеке које садрже Завичајно одељење, завичајне фондove или збирке и на примеру „добре праксе“ и њиховог искуства формирамо своју Завичајну збирку. Планирамо да у 2025. години организујемо вечери са нашим угледним писцима, истраживачима, хроничарима, научним радницима и свима онима који раде драгоцене послове везане за нашу завичајност. Преко читалачке библиотеке, јавних огласа, локалних радио станица, електронским путем, као и преко друштвених мрежа, библиотека ће током целе планске године анимирати и прикупљати стару и ретку књигу и завичајну грађу путем поклона и откупа.

ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Заштита библиотечке грађе је посебно урађена Правилником о ближим условима за чување библиотечке грађе, а делом и Законом о библиотечко-информационој делатности и Законом о културним добрима.

Упоређивање постојећих услова за чување и коришћење библиотечке грађе у просторијама Библиотеке са прописаним условима, може се уочити знатно њихово одступање, посебно када је реч о наглим променама и немогућности одржавања константне температуре, загревању без пећи са отвореним пламеном, вршењу дезинфекције и дератизације, условима за преповезивање конзервацију и реконструкцију и др. Један од најважнијих циљева за наредну годину јесте обезбедити адекватно грејање у просторијама библиотеке. Стога ће библиотека у планској години интензивирати рад на ублажавању или евентуалном отклањању наведених одступања.

Пошто је установљено да приличан број читалаца Библиотеке доста дugo држи позајмљену библиотечку грађу и да се нерадо одазива позивима и опоменама за њено враћање. Библиотека ће све њих у планској години поново писмено опоменути да позајмљене књиге врате.

ПРОШIREЊЕ ПРОГРАМА И ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА

Библиотека планира да конкурише за средства код републичких министарстава и других фондова, како би реализовала пројекте на локалу. Пројектно деловање представља шансу за разноврсније програме и финансирање библиотеке.

ОПШТИ, ПРАВНИ, АДМИНИСТРАТИВНИ ПОСЛОВИ И ФИНАСИЈСКИ ПОСЛОВИ

Библиотека ће обављати опште и административне послове пратећи законске прописе. Планирано је усклађивање свих нормативних аката, као и израда оних које Библиотека још увек нема, у складу са Законом о култури. Поступиће се у складу са одредбама овог Закона, како би се обезбедила законитост у раду Библиотеке.

Ажурано ће се водити евиденција о присутности запослених, обављати сви послови везани за обавезе и права из рада, пријем, разврставање и слање поште. У складу са законском регулативом, тачно и у одређеном року биће извршавани сви финансијски и књиговодствени послови.

САРАДЊА СА ДРУГИМ БИБЛИОТЕКАМА И УСТАНОВАМА

Библиотека у 2025. години планира наставак успешне сарадње, као и њено проширење, са субјектима који битно утичу на рад Библиотеке, односно којима Библиотека помаже у обављању посла. Неће изостати сарадња са Општином Босилеград, Народном библиотеком Србије, Јавном Библиотеком „Бора Станковић“ из Врања, Министарством културе Републике Србије, Установом Центар културе „Босилеград“, Издаваштвом „Ново Братство“, редовни контакт са осталим библиотекама у окружењу у земљи и Републици Бугарској и Северној Македонији.

Тиме ћемо побољшати ниво услуга кориснику, повећати своју присутност у јавности, као и активну сарадњу Библиотека ће остваривати са установама, у првом реду са локалном самоуправом, Културним центром, школама, вртићем, затим са предузећима, удружењима грађана и појединцима из босилеградске општине.

ПРОЈЕКТНА ДЕЛАТНОСТ

У 2025. години конкурисаће се за пројекте који су од велике важности за Библиотеку и библиотечко-информациону делатност.

Библиотека планира учешће на домаћим конкурсима за доделу финансијских средстава за реализацију пројеката са посебном усмереношћу на конкурсне Министарства културе Републике Србије, као и учешће у другим пројектима од значаја за Библиотеку.

Библиотека ће наставити са писањем и реализацијом пројеката, које финансира Општина Босилеград из свог буџета за културну делатност.

У планској 2025. години, Библиотека планира да реализује два пројекта у сарадњи са Установом Центар културе „Босилеград“, а који ће се финансирати из буџета Општине Босилеград:

1. Одржавање и унапређење културне инфраструктуре и
2. Дигитално Краиште – Дигитализација Завичајног фонда Фаза II.

Пројекти су детаљно описани засебно и налазе се у прилогу овог плана и програма рада. Пројекти су значајни за очување културне баштине, као и њено осавремењавање и већу доступност свим заинтересованим корисницима и грађанима.

УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

Услови неопходни за функционисање Библиотеке обухватају одговарајући простор, опрему, кадрове и финансијска средства.

ПРОСТОР

Библиотека у Босилеграду налази се у згради Дома културе, у којој се налазе још 4 установа, у непосредној близини Основне школе „Георги Димитров“ и Гимназије. Располаже простором од 120 m^2 . Просторни услови на овом нивоу су незадовољавајући и величином не одговара садашњим потребама Библиотеке и њених корисника.

Будући да зграда није наменски грађена за потребе библиотеке, расположивом простору недостаје функционалност, а већи део има вишемаменску функцију. У истом простору од 120 квадрата налазе се Одељење за одрасле кориснике са читаоницом, Дечије одељење, комплетан књижни фонд на српском и бугарском језику, Дигитална и интернет читаоница. У истом простору се обаља и обрада грађе.

Имајући у виду стандарде с једне стране и чињеницу да Библиотека опслужује подручје до 10.000 становника, требало би да поседује простор од најмање 450 m^2 . У том циљу, Библиотека планира да у 2025. године обезбеди додатни простор, у договору са Оснивачем и Центром за културу.

ОПРЕМА

Опрема коју користи Библиотека стандардна је и чине је полице, витрине, читаонички столови, радни столови, 131 дужних метара полица за смештај књига које су у оптицају. Библиотека располаже компјутерском опремом у релевантном обиму, али је недовољна за даљи развој – за дигитализацију и повезивање са узајамном библиографском каталогском базом података система COBISS.SR. Потребна је опрема и у ограницима Библиотеке, како би исти пружали нове услуге Библиотеке. За сада Библиотека поседује 4 рачунара, четири ласерска штампача и скенер.

Библиотека у 2025. години покушаће да изврши набавку квалитетног и брзог скенера, дигиталног фотоапарата, колор штампача, ламинатора, телевизора, интерактивног дисплеја, 2 клима уређаја, најмање 4 рачунара, са брзим процерима и већом РАМ меморијом и меморијом за складиштење, као и сервера за дигиталну библиотеку и пратећу опрему.

Од остале опреме Библиотека планира да набави ормаре за посебно формирање, чување и заштиту Завичајне збирке.

КАДАР

За савремену Библиотеку, којој у свом развоју тежимо, приоритет су стручни кадрови.

У Библиотеци раде укупно 6 радника. Директор Библиотеке је мастер библиотекар-информатичар и дипломирани библиотекар; На стручним пословима раде две књижничарке са положеним стручним испитом.

Квалификациона структура запослених је следећа:

- 1 библиотекар, на месту руководиоца (ВСС);
- 2 књижничара (ССС);
- 1 секретар (ВСС) и
- 2 помоћна радника.

Библиотека ради током целог дана, пет дана у недељи од 7:00 до 18:00 часова. Са постојећом кадровском структуром, није могуће покрити рад у ограницима. Из тог разлога Библиотека реализује пројекте намењене за рад и развој огранака Библиотеке, финансиране од стране Општине Босилеград.

РАД УПРАВНОГ И НАДЗОРНОГ ОДБОРА

У складу са Законом о јавним службама и Законом о библиотечко-информационој делатности, Управни и Надзорни одбор ће вршити своју функцију у смислу програмског усмеравања и деловања, штитећи опште интересе у области културе. Деловаће у оквиру својих обавеза и овлашћења прописаних законом, у циљу унапређења делатности Библиотеке, њеног развијања и напретка, као и добробити колективи.

Управни и Надзорни одбор Библиотеке у складу са Статутом библиотеке разматраће и одлучивати о пословању установе, усвајаће извештаје о пословању и годишњи обрачун, донеће програм рада установе, финансијски план и одлучиваће о коришћењу средстава у складу са законом.

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Остваривање Плана и програма рада Библиотеке у значајној мери непосреднос ће зависити о обезбеђивања планираних финансијских средстава. Обим потребних средстава и њихова намена преочавају се финансијским планом Библиотеке за 2025. годину.

Народна библиотека „Христо Ботев“ је као и све установе културе буџетска установа и финансира се највећим делом средстава из буџета оснивача.

ЗАКЉУЧАК

Програм развоја Библиотеке састављен је на основу савремених културних очекивања, са циљем да преко вршења своје делатности задовољи потребе корисника, да створи услов за остваривање људских права, да подржи и промовише родну равноправност и пружа могућност за стицање свеопштег знања свим грађанима. Систем служби и одељења, њен рад и целокупан изглед библиотеке морају да одражавају културу, да дају пример популацији, али пре свега младима посредством културе у свако доба.

Програм рада за 2025. годину уколико се укаже потреба, биће током године допуњаван новим садржајима.

Програм рада остаје отворен за све позитивне иницијативе, а све у циљу успешног развоја културне делатности.

План и програм рада са финансијским планом за 2025. годину усваја се Одлуком Управног одбора, док Сагласност даје Скупштина општине Босилеград.

Народна библиотека „Христо Ботев“

Број 411/24-2

22.10.2024 године

Босилеград

На основу члана 26 Статута Народне библиотеке „Христо Ботев“ Босилеград, Управни одбор на седници одржаној дана 22.10.2024 године донео је:

Одлуку

Члан 1

Усваја се Програм рада Народне библиотеке „Христо Ботев“ Босилеград за 2025 годину.

Члан 2

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

У Босилеград 22.10.2024 године.

Председник Управног одбора

Антонета Зарева

Народна библиотека „Христо Ботев“

Број 411/24

22.10.2024 године

Босилеград

На основу члана 26 Статута Народне библиотеке „Христо Ботев“ Босилеград, Управни одбор на седници одржаној дана 22.10.2024 године донео је:

Одлуку

Члан 1

Усваја се Финансијски план Народне библиотеке „Христо Ботев“ Босилеград за 2025 годину.

Члан 2

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

У Босилеград 22.10.2024 године.

Председник Управног одбора

Антонета Зарева

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
"ХРИСТО БОТЕВ"
Бр 489/24
31.12.2024 год
БОСИЛЕГРАД

На основу члана 40. став 1. тачка 54. Статута општине Босилеград („Службени гласник града Врања“, број 3/19),

Скупштина општине Босилеград на седници одржаној 17. децембра 2024. године, донела је

**РЕШЕЊЕ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРОГРАМ РАДА И
ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ХРИСТО
БОТЕВ“ ЗА 2025. ГОДИНУ**

I

Даје се сагласност на Програм рада и финансијски план Народне библиотеке „Христо Ботев“ за 2025. годину, које је донео Управни одбор Народне библиотеке на седници одржаној 22.10.2024. године.

II

Ово Решење ступа на снагу даном доношења, а биће објављено на Огласној табли Општинске управе општине Босилеград.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БОСИЛЕГРАД

Број: 06-782/2024

У Босилеграду, дана 17.12.2024. године

